БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 136 (3618). | Чоршанба, 12 июль 1967 йил. | Баҳоси 2 тийин.

● Қардош Тожикистон пахтакорлари вакиллари областимиз колхоз ва совхозларида бўлишиб, юбилей йилида зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги билан танишмоқдалар.

● Областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари! Мусобақадош дўстларимизнинг қимматли маслаҳатларига амал қилиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун ҳар қачонгидан ҳам ғайрат-шижоат билан меҳнат қилайлик!

КОНЧИЛАРНИНГ ХАЛҚАРО АНЖУМАНИ

МОСКВА, 10 июль. (ТАСС мухбири). Бугун Кремлдаги Съездлар саройида тантанали вазиятда V халқаро кончилик конгресси очилди. Ташкилот комитетининг раиси, СССР кўмир саноати министри Б. Ф. Братченко конгрессни очди. Конгресс ишида 44 мамлакатдан келган 2 мингга яқин делегат қатнашмоқда.

Биринчи мажлисда СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов нутқ сўзлади. У, СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигиннинг V халқаро кончилик конгрессига табригини ўқиб берди.

ҲАШАРОТНИ ҚИРИНГ!

Областимиз пахта далаларида юбилей йили мўл ҳосили учун астойдил кураш кетяпти. Пайкалларда ғўзалар гуркираб ўсаяпти, кун сайин, соат сайин бўйига-бўй қўшиб, далаларни яшнатмоқда. Бу — деҳқон меҳнати, олий ҳимматли мақсади улуғ пахтакор ғайрати билан бунёд этилди. Бу йилги оғир об-ҳаво шароитини мардонавор енгган миришкор пахтакор кўчатнинг тўлалиги, унинг бир текис ривожланиши учун кунни тунга, тунни кунга улаб астойдил меҳнат қилди. Ҳар бир туп ғўзани меҳр билан, юрак ҳарорати, ғайрат-шижоат билан парвариш қилди.

Бу йил областимизда айниқса пахтачиликни ривожлантиришда янгича иш методи, янгича ҳаракат кенг қулоч ёзди. Ғўза парваришини комплекс механизациялаш, колхоз аъзоси ҳамда совхоз ишчисининг ҳосил учун курашдаги шахсий масъулиятини ошириш, шу билан бирга, уларни моддий рағбатлантириш методлари ишда ўзининг самарали натижасини берди.

Бугун деҳқон кўз қувнайдиган, бағри яйрайдиган ўз даласига, ям-яшил япроқлари саҳий қуёш нурида жимирлаб турган ғўзасига мағрур боқади. Кузда кўтарадиган барака хирмонини ўйлайди, ғўза тупларида тўпланаётган ҳосилга меҳри товланиб боқади. Энди ҳамма гап ана шу ғўзаларни тўла ҳосилга киритиш, уни кўз қорачўғидай асрашда қолган.

Лекин ташвиш билан шуни айтиш керакки, областимизнинг пахта далаларида айрим пайкалларга ҳашарот тушган. Экиннинг душмани, ҳосилнинг офати — ўргумчаккана, кўк қурт, шира ва бошқа зараркунандалар қисқа фурсатда кўпгина майдондаги ғўза тупларини шикастлаши, катта зиён келтириши мумкин. Оққўрғон, Бекобод райони пахта далаларида ҳозир ана шундай аянчли аҳволни кўрамиз. Оққўрғон районидаги «Озод», Куйбишев номли колхозлар, Бекободдаги 2-«Далварзин» совхозида, Янгийўл районидаги «Ленинизм», Свердлов номли ва Киров номли колхозларда аҳвол айниқса ташвишли. Шундай бўлишига қарамай, бу хўжаликларда ҳашаротга қарши кураш, уни зудлик билан қириб ташлаш иши суст. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш, химизациялаш соҳасида катта тажриба орттирилган, илғор методлар кенг жорий қилинаётган ҳозирги шароитда бир пайкалга тушган ҳашаротни иккинчи пайкалга ўтказиб юбориш — бу сарф қилинган меҳнат, маблағларнинг бир қисмини барбод бериш деган гап. Бир гектар майдонга тушган ҳашарот шу жойдаги ҳосилнинг 30—40 процент камайиб кетишига сабабчи бўлади. Илдизидан зарар кўрган ғўза гулини тўкади, ҳосилга путур етади.

Ҳар бир район, ҳар бир хўжаликда қишлоқ хўжалиги экинлари зараркунандаларига қарши курашадиган куч ҳам, химиявий дорилар ҳам етарли. Шу соҳани пухта биладиган химизатор кадрлар ҳам бор. Ҳамма гап ҳушёрликда, ана шу имкониятларни тўла ишга солиш, ишда актив ташкилотчилик кўрсатишда қолган. Ишга масъулият билан қараб, экинни соз парвариш қилган, уни мунтазам кузатиб, ғўза тупидаги ҳар бир ўзгаришдан кўз-қулоқ бўлиб турган жойларда пайкалларга ҳашарот оралламаган.

Ҳа, ҳашарот—экин, ҳосил офати. Унга қарши кураш барча қишлоқ аҳлидан шошилинч чора кўришни талаб қилади. Ҳар бир хўжаликнинг механизаторлари, химизаторлари, ҳашаротни йўқотишда ишнинг кўзини билиб чора кўришлари керак. Шира ёки ўргумчаккана тушган пайкаллардаги ҳашаротни йўқотиш билан бирга, ўша пайкал атрофидаги уватлар, ариқ бўйларини ҳам синчиклаб кўздан кечириш, барча агротехника тадбирларини кўриш зарур. Шу кеча-кундузда 20 та самолёт ҳашарот тушган пайкалларни дорилаб турипти. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, айрим хўжаликлар самолётни жуда кечикиб талаб қилишмоқда. Жумладан, Бекободдаги 2-«Далварзин» совхозининг раҳбарлари яқингинада самолёт сўрашди. Ваҳоланки, бу хўжаликда июннинг бошларида — ҳашаротга қарши курашнинг дастлабки давридаёқ агротехника қоидасига тўла риоя қилинмаган эди. Экинларни химиявий дорилашда ДДТ порошоги қўшиб ишланмаган эди. Қайси хўжаликда ана шу тадбир қўлланилмаган бўлса, ўша ерда ҳашарот тез тарқалмоқда.

Июль—ҳосил тўплайдиган ой, шу билан бирга экинга турли касаллик, шира ва бошқа офатлар келадиган вақт. Шунинг учун ҳар дақиқа фурсатни ғанимат билиб, экинни соғлом ўстирайлик, мавжуд ғўза тупларида кўнгилдаги ҳосилни тўплашга эришайлик!

Ҳашарот фақат пахтакор хўжаликлардагина эмас, сабзавот етиштирадиган районларда ҳам экинга катта хавф туғдирмоқда. Калинин, Орджоникидзе районларининг қатор хўжаликларида картошка, карам пайкалларида илдиз қурти, шира экинга катта зарар келтирмоқда. Бу жойларда ҳам шошилинч чора кўрилмаса, ҳосилнинг анча қисмини йўқотиб қўйиш хавфи бор.

Ҳосил тақдири учун кураш кетаётган ҳозирги долзарб кунларда колхоз-совхоз раҳбарлари иш тепасида бўлишлари, ҳашаротга қарши курашаётганларга барча шароитларни яратиб беришлари, айниқса химикатлар билан ишлаётган кишилар учун алоҳида ғамхўрлик кўрсатишлари, шу билан бирга, бажарилган иш натижасини мунтазам кузатиб туришлари керак.

Район партия, совет, комсомол ташкилотларининг раҳбарлари бу муҳим иш уддабуронлик билан олиб борилишини, ҳар бир хўжаликда ҳашаротга қарши курашда коммунистларнинг жанговарлик кўрсатишларини таъминлашлари лозим.

Мамлакатимизнинг барча халқлари қатори областимиз меҳнаткашлари ҳам жонажон партиямиз доно сиёсати, доимий ғамхўрлигидан ғоятда руҳланиб, Улуғ Октябрь революциясининг ярим асрлик юбилейини катта совғалар билан кутиб олиш, она-Ватан омборига 330 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш йўлида астойдил кураш олиб бормоқдалар. Ана шу улуғвор ниятимизни муваффақият билан рўёбга чиқарайлик, ғўзаларимизни сидқидилдан парвариш қилиб, унинг ҳар тупида мўл ҳосил тўплашга эришайлик!

Суратда: қардош Тожикистон пахтакорларининг вакиллари «Ленинский путь» колхози пахта далаларида.

„ГУЛИСТОН" МАРРАДАН ОШДИ

Бўка районидаги «Гулистон» колхозининг азамат ғаллакорлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига бошланиб кетган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, йиллик дон тайёрлаш планини муддатидан олдин анча ошириб адо этдилар. Давлат омборларига пландаги 75 ўрнига 97 тонна дон тўкилди. Колхозининг меҳнатсевар ғаллакорлари айни кунларда пландан ташқари яна 75 тонна дон топшириш, қолган ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиштириб олиш, келгуси йил мўл ғалла ҳосили учун замин яратиш мақсадида майдонларни шудгор қилиб қўйиш учун жадал иш олиб бормоқдалар.

МУСОБАҚАДОШЛАР МАСЛАҲАТИ

Қардош Тожикистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг бир группа аъзолари областимиз колхоз ва совхозларида бўлиб, зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги билан танишмоқдалар.

Тожикистон ССР қишлоқ хўжалиги министрининг ўринбосари **П. Т. Сердюков,** Регар район ижроия комитети раисининг ўринбосари **К. Наимов,** Тожикистон қишлоқ хўжалиги илмий текшириш институтининг агротехника бўлими мудири **Х. И. Рашидов,** Матчон район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи **К. Акмалов,** Тожикистон телеграф агентлиги қишлоқ хўжалиги редакцияси мудири **Я. И. Нальский** ўртоқлардан иборат ўзаро текшириш бригадаси дастлабки куни Юқори Чирчиқ райони пахта далаларида бўлишди.

Юқоричирчиқликлар юбилей йилида ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият олганлар. Улар 5830 гектар ернинг ҳар гектаридан планда белгиланган 30 ўрнига 35 центнердан хирмон кўтариш, она-Ватанга 20 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш иштиёқи билан астойдил меҳнат қилмоқдалар. Меҳмонлар хўжаликларда бўлганларида ишлаб чиқаришнинг ҳамма тармоқларини кўздан кечирдилар.

Меҳмонлар биринчи бўлиб кўп тармоқли хўжалик «Ленинский путь» колхозига келишди. Бу колхозда ғалла, сабзавот, полиз экинлари, картошка етиштирилади. Гўшт, сут, тухум, шоли, жун, пилла тайёрланади. Колхозининг давлатга етказиб берадиган асосий қимматбаҳо хомашёси пахта ва каноп. Қардош тожикистонликлар бу колхозда ҳар гектар ердан унумли фойдаланаётганлигини, меҳнат тўғри ташкил этилганлигини, техникадан унумли фойдаланилаётганлигини кўриб хурсанд бўлишди. Ўтган йили бу хўжаликда 4 миллион сўм даромад қилинди. Ҳар бир колхозчига ўртача 120 сўмдан ойлик иш ҳақи тақсимланди. Бу йил ҳам даромад ўтган йилгидан ошса ошадики кам бўлмайди.

— **Жуда яхши меҳнат қилибсизлар,** — дейди ўртоқ П. Т. Сердюков. — бундан буён ҳам иш бўшаштирилмаса, мўлжалдаги ҳосилни бемалол оласизлар.

Меҳмонлар ютуқлардан мамнун бўлиш билан бирга йўл қўйилаётган баъзи камчиликларни ҳам дўстона айтиб ўтдилар. Колхознинг иккинчи звеносида эгатларнинг узунлиги 250—300 метрга тўғри келади. Бундай ҳолда ғўзаларни қондириб суғориш қийинлашади. Нега деганда сув эгатнинг бошидан охиригача бир текис етиб бормайди. Эгатлар калтароқ олинса яхши бўларди. Меҳмонлар шундай ерларда дарҳол табақалаштириб суғоришни маслаҳат бердилар. Колхознинг 3-звеносида бўлса, ғўзага ортиқча сув қўйилган. Азот ўғити ҳам нормадан ортиқча солинган. Натижада ғўза ғовлай бошлаган. Меҳмонлар: ҳозирги кунда, ўсимлик ҳосилга кираётган вақтда азот билан бирга фосфор қўшиб озиқлантирилса, ўсимликнинг ҳосил тўплаши тезлашарди, деб айтдилар.

Районнинг Свердлов номли колхози пахта далалари. Тўғри, асосий майдонларда ғўза яхши ривожланаяпти. Ўт йўқ, кўчатлар тўлиқ, бир текис гулга кирган. Ҳар тупда икки-учтадан ҳосил элементи бор. Лекин камчиликлар ҳам йўқ эмас. Бу колхозда ҳам ғўзани озиқлантиришда ва баъзи майдонларда суғоришда камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Тожикистонликлар «Политотдел» колхозида бўлганларида маданий ҳаёт билан кўпроқ қизиқдилар. Колхоз стадиони, маданият саройи, қўша-қўша магазинларни бориб кўрдилар. Чорвачилик ва унинг иқтисодий кўрсаткичлари билан танишдилар. Областимизнинг машъал хўжалиги «Политотдел» колхози аъзоларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришаётган ютуқлари, тўқ ва маданий ҳаётлари меҳмонларда катта таассурот қолдирди.

Ўзаро текшириш бригадаси аъзолари шу куни районнинг Карл Маркс номли, «Ўзбекистон», «Правда» колхозларида ҳам бўлдилар. Бу хўжаликларда ҳам зиммага олинган социалистик мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш. Совет давлатининг 50 йиллик тўйига муносиб совға билан етиб келиш йўлида астойдил меҳнат қилинмоқда. Асосий майдонларда ғўзалар яхши ривожланиб бир текис ҳосилга кирган. Шуни ҳам айтиш керакки, меҳмонлар ана шу хўжаликларда бўлганларида ҳам баъзи бригада ва звеноларда суғоришда камчиликларга йўл қўйилаётганлигини аниқлаб шу кеча-кундузда бу соҳага ҳар қачонгидан ҳам жиддий эътибор бериш лозимлигини уқтирдилар. Улар: сув — ғўзанинг қони эканлигини суғоришга масъулиятни кучайтириш кераклигини айтдилар.

Меҳмонлар Юқори Чирчиқ райони қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига ўзларининг жуда кўп қимматли маслаҳатларини бериш билан бирга, уларнинг энг яхши тажрибаларини ўзларига қабул қилдилар.

Юқоричирчиқликлар эришаётган ютуқларини янада мустаҳкамлаш учун қардош Тожикистон пахтакорларининг қимматли маслаҳатларига амал қилиб бундан буён далаларда ҳар қачонгидан ҳам баракали меҳнат қилишлари керак.

В. ЛУҚМОНОВ.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози деҳқонлари юбилей йилини меҳнатда ажойиб ютуқларга эришиш билан якунлаш учун курашмоқдалар. Сиз суратда кўриб турган 6-бригаданинг илғор механизатори Муҳсим Маҳкамов ҳам хўжалик аъзоларининг хайрли ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

А. Абалян фотоси.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар Ю. Цеденбал ва Ж. Самбу ўртоқларга табрикнома йўлладилар. Бу табрикномада бундай дейилади: Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Монголия Халқ Республикасининг барча меҳнаткашларини Монголия Халқ Республикасининг 46 йиллиги билан самимий қутлайдилар.

Мактубда бундай деб таъкидлаб ўтилади: Монголия Халқ Республикасининг бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан биргаликда тинчлик ва социализм учун, халқларнинг озодлиги ва миллий мустақиллиги учун, империализмга қарши олиб бораётган изчил принципиал кураши социалистик ҳамдўстликнинг интернационал жипслигини мустаҳкамлашга, Монголия Халқ Республикаси халқаро обрўсининг ўсишига ёрдам бермоқда.

Мамлакатларимиз халқлари бир сафда туриб 46 йилдан буён социализм ва коммунизм қуриш учун кураш олиб бормоқдалар. Совет Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси ўртасидаги муносабатлар йилдан-йилга кучайиб, тобора самарали бўлиб бормоқда.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

С. Р. РАСУЛОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР» ФАХРИЙ УНВОНИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика партия органларида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги, Тошкент шаҳрини тиклаш ва қуришда актив қатнашганлиги учун ва туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Солиҳ Рашидович Расуловга **«Республикада хизмат кўрсатган бинокор»** Фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. АБДАЛИН.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми-нинг Секретари Р. САХИБОЕВ.

МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ ТАРМОҚЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети мактабгача тарбия муассасалари ишини янада яхшилаш масаласини муҳокама қилди. Қарорда айтилишича, етти йиллик давомида болалар боғчалари ва яслилари тармоғи 2,2 марта кўпайди. Унда тарбияланувчилар сони эса деярли 3 марта ортди. Ҳозир республикада 3.296 болалар боғчалари ва яслилари бўлиб, уларда 300 мингдан ортиқ бола тарбияланмоқда. Мактабгача тарбия муассасаларида хизмат қилувчилар сони 1960 йилдан буён 7 мингдан 17 минггача кўпайди. Тарбиячи ва методист педагоглар ичида 3 мингга яқин киши олий ва 12 минг киши эса ўрта педагогик маълумотга эга.

Мактабгача тарбия муассасалари тармоқларини ривожлантириш ишига Тошкент тўқимачилик комбинати, Тошкент авиация заводи, Чирчиқ кимё комбинати, Фарғона ёғ-мой комбинати ва бошқа бир неча корхона ва ташкилотларнинг жамоатчилиги катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Қува районидаги колхозлар 1970 йилгача ҳамма болаларни боғча ва яслиларга жалб этишни мўлжаллаяпти. Андижон районидаги колхозлар эса қисқа вақт ичида ҳар бири 140 ўринли 24 та типовой болалар боғчасини қуриб, уларни ўз маблағлари билан таъминламоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ўз қарорларида ижобий фактларни қайд қилиш билан бирга, мактабгача тарбия муассасалари тармоқларини кенгайтириш ва уларни ташкил қилиш ишидаги жиддий камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтадилар. Болалар боғчалари ва яслилари фақат 11 процент болаларни, қишлоқ жойларда эса 8 процент болаларнигина қамраб олган. Қорақалпоғистон АССР, Қашқадарё ва Хоразм областларида аҳвол янада ёмон. Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, «Шарқ» мебель фабрикаси, Марғилон шойи тўқув фабрикаси ва «Атлас» фирмаси ва бошқа айрим корхоналарда мактабгача тарбия муассасалари йўқ, яқин йиллар ичида бундай муассасаларни қуришни планлаштирмаганлар. Ваҳоланки, бу корхоналарда ишлайдиганларнинг жуда кўпи аёллардир. Колхозлардаги доимий болалар боғчаларига фақат 52 минг бола тортилган, холос. Кўпгина хўжаликлар мавсумий болалар майдончалари ташкил этиш билангина чегараланиб қолмоқдалар. Қашқадарё ва Сурхондарё областларидаги колхозларда эса доимий болалар боғчалари йўқ.

Мактабгача тарбия муассасалари қурилишига ажратилган давлат капитал маблағлари плани йил сайин бажарилмаяпти. Масалан, ўтган йили боғча ва яслиларда 13800 ўрин ишга туширилиши планлаштирилгани ҳолда, фақат 7860 ўрин ишга туширилган. Бу соҳада, айниқса, Тошкент ва Қорақалпоғистон АССР орқада қолмоқда, қурилиш, геология, қишлоқ хўжалик, автотранспорт ва тош йўллар министрликлари эса биронта ҳам болалар боғчаси қурмадилар. Қурилиш плани бу йил ҳам қониқарсиз равишда бажарилмоқда, айниқса Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Сурхондарё ва Сирдарё областларида аҳвол ёмон. Тошкентда беш ой давомида шу мақсадлар учун ажратилган 3.372.000 сўмдан фақат 1.013.000 сўмигина ўзлаштирилган. Тошкентдаги айрим ташкилот, муассаса ва корхоналар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг Тошкентда мактабгача тарбия муассасалари тармоқларини ривожлантириш ҳақидаги қарорини амалга оширишга ҳали киришганлари йўқ, ваҳоланки, орадан деярли 10 ой вақт ўтиб кетди.

Мактабгача тарбия муассасаларида мутахассислар, айниқса олий маълумотли мутахассислар, мебеллар, ўйинчоқлар етишмайди, болаларни овқатлантириш тартиби ҳам кўп жойда тўғри ташкил этилмаган. Эстетик ва жисмоний тарбияга, меҳнатсеварликка ўргатишга, бола организмини чиниқтиришга етарли аҳамият берилмайди. Илғор мактабгача тарбия муассасаларининг тажрибаларини умумлаштириш ва ёйиш ниҳоятда қониқарсиз аҳволда.

Мана шундай жиддий камчиликлар хотин-қизларни жамоат ишлаб чиқариш ишига янада кенгроқ жалб қилишга ҳалақит бераётир ва болаларни мактабга тайёрлашга салбий таъсир кўрсатмоқда.

Область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетига, министрликлар ва идоралар зиммасига қуйидагилар юкланди:

ушбу қарорда кўрсатиб ўтилган камчиликларни қатъиян тугатиш, мактабгача тарбия муассасалари моддий базаларини мустаҳкамлаш учун ғамхўрлик қилиш, овқатлантириш ва медицина хизматини уюштириш;

капитал қурилиш ва шу мақсадларга ажратилган маблағларнинг ўзлаштирилиши устидан назоратни кучайтириш. Қурилиш планини бузган айбдорларни қатъий жазолаш, қурилиш ташкилотлари билан биргаликда ҳар бир мактабгача тарбия муассасаси қурилишининг аҳволини ўрганиб чиқиш ва уларни ўз вақтида ишга тушириш учун тадбирлар белгилаш;

Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетига, министрликлар, идора ва корхоналарнинг раҳбарларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Тошкент шаҳридаги мактабгача тарбия муассасалари тармоқларини ривожлантириш ҳақидаги 1966 йил 20 сентябрь қарорини тўла амалга ошириш таклиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетига, министрликлар ва идораларга қуйидагиларни топширди:

болалар уйлари ва яслилари тармоқларини кенгайтириш ҳақидаги ўз таклиф-мулоҳазаларини уч ой муддат ичида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети муҳокамасига тайёрлаш, мактабгача тарбия муассасалари ҳузурида ёзги соғломлаштириш майдончалари ташкил этиш чораларини кўриш, колхозлардаги мактабгача тарбия муассасаларини сабзавот, мева ва сут маҳсулотлари билан таъминлашни тубдан яхшилаш.

Қува райони колхозлари ташаббуси ва Андижон районидаги дастлабки ижобий ишларни маъқуллаш. Область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетлари ва район ижроия комитетларига бу ташаббусни кенг ёйиш, қишлоқ хўжалик артеллари правленияларининг диққат-эътиборини дала шийпонларида қулай ёзги болалар майдончалари ташкил этишга жалб этиш топширилди.

(Давоми иккинчи бетда)

Корхоналаримиз тарихидан

ОМОЧДАН „ЗАНГОРИ КЕМА"ГАЧА

«Главтекстил»дан олинган маълумотларга кўра, Туркистон деҳқонларига кетмон тайёрлаш учун Стокгольмга буюртма берилган».

1921 йилнинг 26 майида «Правда Востока» газетасида юқоридаги хабар босилиб чиққан эди.

Ҳа, бундан ярим асрча муқаддам Швецияга кетмон буюртма қилган эдик. Лекин бу ҳол узоқ давом этмади. Орадан етти-саккиз йил вақт ўтди. Тошкентда «ўзи экин чопиқ қилиб, ер ҳайдаб берадиган машина заводи қурилармиш» деган овоза тарқалди.

1929 йил 18 июлида ВКП(б) Марказий Комитети қарори билан Тошкентдаги механика устахонаси негизида қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи қурила бошланди. Белкураклар ёрдамида қазилган тупроқ юзлаб от араваларга ортилди. Бўлғуси корхонанинг деворлари қисқа муддатларда қад кўтара борди. Аввалари плуг, сеялка ва бошқа оддий механизмлар тайёрлаб бераётган устахона кенгайиб кетди. Янги цехлар қурилди.

1931 йил 1 майга келиб асосий цехлар қурилиши тугалланди. Ўлкамизда индустрлашнинг бу дастлабки қалдирғочи орадан бир йил ўтар-ўтмас пахта заводларининг асбоб-ускуналарга бўлган эҳтиёжларини тўла қондирди. Энди давлатимиз чет эллардан пахта тозалайдиган машиналар сотиб олмайдиган бўлди.

«Пахта инвентарлари заводи, деб ёзилган эди ўша вақтдаги газета хабарларидан бирида, чет элларга сотиш учун пўлатдан тайёрланган омоч тишлари, от плуглари, қўл омочлар тайёрлаганлиги ҳақидаги маълумот гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди. Бу Ўзбекистоннинг Совет экспортига қўшган биринчи саноат маҳсулотидир».

Корхона 1932 йилда мамлакатимизда биринчи марта пахта сеялкалари, культиваторлар ва чизеллар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Дастлабки 465 вакуум пахта терар машинаси ҳам шу йили ишлаб чиқарилди. Шундан сўнг заводда тупроққа ўғит ташлайдиган ва пичан ўрадиган агрегат ва ҳоказо қишлоқ хўжалик машиналари тайёрлана бошлади.

— Урушдан аввалги йилларда, — деб хотирлайди кекса ишчи Фозил ака Солихўжаев, — корхонамиз 38 хил машина ва 52 номдаги пахта тозалаш асбоб-ускуналари ишлаб чиқаришни ўзлаштирган эди.

Уруш йиллари корхона аҳли ҳарбий техника ишлаб чиқара бошлади. Фронтга кетган машинасозлар ўрнини ота-оналари, ука-сингиллари, фарзандлари эгаллашди.

Корхонанинг моҳир усталари Фозил Солихўжаев, Раҳим Бобожонов, Абдумажид Юсупов, Эргаш Неъматов ва Мустақим Юсупов кабилар заводга янги келган, қўлида ҳунари йўқ ёш ишчиларга ўз касбкорларини ўргатишди. Завод улғайиб, воягa етди, шу йиллари улкан корхонага айланди.

Корхонанинг уруш йилларидаги зўр шижоати муносиб тақдирланди. Завод коллективига неча бор СССР Мудофаа Давлат комитетининг кўчма Қизил

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ЭЛЛИК ЙИЛЛИГИГА

байроғи берилди. Юздан ортиқ ишчи, инженер ва техник ходим СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Улуғ Ватан уруши тугади. «Ташсельмаш» яна деҳқонларимиз учун машиналар ишлаб чиқаришга киришди. Корхонада тайёрланган маҳсулот тури тобора кўпая борди.

1946 йилда кўрак чувиш машинаси ўзлаштирилди, пахтачилик, ғаллачилик ва тўқимачилик саноати учун кўплаб миқдорда машина ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилди. Агар 1947 йилда урушдан аввалги даражага етилган бўлса, кейинги йили шундан икки баравар кўп маҳсулот заводдан йўлланма олди.

Пахтачилигимизни ривожлантириш истиқболи териш машиналарининг тамомила янги унумли конструкциясини яратиш ва кўплаб ишлаб чиқаришни тақозо қиларди. Корхона аҳли олим ва конструкторлар билан биргаликда шу йўлда кўп изланди, кўп тер тўкди. Биринкетин «СХМ—48», «СХМ—48 М» машиналари яратилди. Улар тобора такомиллашиб бораверишн билан бир вақтда завод ҳам «зангори кема» тайёрлаш учун ихтисослашди.

Етти йиллик мобайнида ишлаб чиқарилган «ХВС—1,2» маркали пахта териш машиналари конвейердан тўппа-тўғри деҳқонларимиз қўлига етиб борар экан, янги «зангори кема»нинг ажойиб фазилатлари ҳаммага аён бўлди. Бу «зангори кема»нинг кенг пахта майдонларида улуғвор сузиши ўз йўлидаги барча ғовларни бартараф этиб бораверди. Унинг довруғи республикамиздан ташқарида ҳам кенг ёйилди. Пахта теришдек оғир ва сермашаққат иш техника елкасига қўйилди. Дастлабки беш йил давомида завод конвейеридан тушган 21 мингдан ортиқ «зангори кема» пахта плантацияларида деҳқоннинг оғирини енгил қилиб, пахтачиликни ривожлантиришда туб бурилиш ясади.

Кейинчалик яратилган «ХТ-1,2» маркали осма пахта териш машинасида конструктор ва машинасозларнинг улкан тажрибаси, нозик маҳорати янада тўла мужассамлашди. Бу «зангори кема»нинг унумдорлиги 40 процент ошганлиги, енгил вазни, тракторга тиркаб ишлатилишидаги афзалликлари ва арзонлиги — буларнинг ҳаммаси «ХТ—1,2» нинг шуҳратини оламга ёйди. Унинг конструкторлари олий мукофот — Ленин мукофоти билан муносиб тақдирланди. Машинасозлар эса етти йилликдаги шижоатли меҳнатлари учун Меҳнат Қизил Байроқ орденига сазовор бўлдилар. Кекса ишчи Мустақим Юсуповга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

Бутун мамлакатимиз Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга зўр тайёргарлик кўраётган дамларда қишлоқ хўжалиги машинасозлари ҳам байрам вахтасида туриб меҳнат қиляптилар. Юбилей йилида янги ўзлаштирилган «17—ХВ—1,8» маркали зангори кема»ларнинг ўзидан 2000 таси ишлаб чиқарилади. Дарвоқе, бу машина ҳозирги замон қишлоқ хўжалиги машиналарининг халқаро виставкасида олтин медаль билан тақдирланган.

Машинасозлар бу йил юксак мажбуриятлар олиб ишлаяпти. Йиллик планни 26 декабргача адо этиб, планга қўшимча равишда ярим миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаймиз, дейишяпти улар.

Завод аҳлининг аҳди ана шундай — юбилей йилида пахтакорларимизга 7500 та «зангори кема» армуғон қилинади.

И. ҒОЗИЕВ,
Э. ЮНУСОВ.

ЧОРАК АСР ПАРВОЗДА

Булутларни кесиб, момақалдироқ бўладиган хавфли зоналардан дадил ўтиб самолет Тошкентга кириб борарди. Штурвалда кема командири Исмоил Шомансуров ўтирарди. Кўринишдан ғайратли, иродали бу йигит машинани радио воситалари ёрдамида аниқ бошқариб самолётни аэродромга олиб чиқди ва булутларни орқада қолдира бошлади. Штурвални дадил тутган йигит кемани қўниш полосасига бехато олиб келди.

— Балли, Исмоил! — деди бўлинма командири Ғафур Орипович Орипов. — Самолетни бошқаришни пухта билиб олибсан.

Ориповнинг одати шундай: ҳар бир кема командирининг парвозни қандай ўрганганлигини ўзи шахсан текшириб кўради.

...Кўп йиллардан буён Тошкент аэропорти транспорт авиацияси бўлинмасига коммунист учувчи Ғафур Орипов раҳбарлик қилмоқда. У бошқараётган коллектив авариясиз ишлаб, топшириқларни намунали бажармоқда. Бу бўлинма ҳамиша меҳнатда шуҳрат қозониб келади.

Г. Орипов талабчан тарбиячи-командир, хушёр, сезгир ўртоқ. Унинг бой амалий тажрибаси учувчилар составини тўғри тарбия қилишда қўл келади.

У 25 йил мобайнида авариясиз парвоз этган йиллари жуда кўп қийин ҳаво йўлларидан ўтди, хилма-хил самолетларда учишни мукаммал ўрганди. Унинг номини Ватанимиз ҳаво йўлларида яхши билишади. Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мардлик ва жасорати учун ҳукумат уни орден ва медаллар билан мукофотлаган.

Уч карра миллионер Ғафур Орипов юксак маҳоратли, зўр иродали, интизомли учувчи. Унинг бу сифатлари моҳир учувчилар, ҳозирги замон самолетларини хатарсиз бошқариб борувчи кишиларни тайёрлашга ёрдам бермоқда. Ғафур Ориповичдан учиш маҳоратини ўрганган республикамизнинг машҳур кема командирлари Содиқов, Иванов, Исамуҳамедов, Шомирзаев, Лещенко ва бошқаларни кўрсатиш мумкин. Ўзбекистон осмонида «ҳаво автобуслари»ни бошқариб бораётган бу лочинлар Ғафур Ориповнинг катта ёрдами билан мустақил равишда штурвалга ўтирадиган бўлишган.

Ғ. Орипов талантли ташкилотчи, йирик авиация мутахассиси. Бундай кишлар ҳақиқатан ҳам Ўзбекистон граждан авиациясининг олтин фондини ташкил қилади. Командирлик состави ичида биринчи бўлиб унга коммунистик меҳнат зарбдори фахрий унвонини бежиз беришмаган. Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси ветерани кўксида шарафли меҳнати эвазига берилган уч орден порлаб туради.

Ўз командиридан ўрнак олган бўлинма учувчилари, борт механиклари, борт радистлари, штурманларининг 80 процентдан кўпроғи коммунистик меҳнат зарбдори номини олишга муваффақ бўлди. Ҳозир улар ана шу номга яраша меҳнат қилмоқдалар. Тошкент авиаторларининг бу илғор коллективи коммунистик коллектив номини оладиган кун узоқ эмас.

СССР ҳаво флоти куни байрами арафасида авиаторлар ярим йиллик ишлаб чиқариш топшириғини муддатидан илгари бажардилар. Пландан ташқари минглаб йўловчиларни, тонналаб шошилинч ва муҳим халқ хўжалик юкларини ташидилар. Улар экватор бўйлаб ер атрофининг чорагини учиб ўтишга етадиган ёнилғини тежаб қолдилар. Шонли 50 йилликнинг байрамолди ва байрам кунларида учувчилар тежаб қолинган парвоз вақти ҳисобига ИЛ-14 ва АН-24 самолетларида 100 та рейс қилишга сўз бердилар.

Тошкент аэропортида куну тун авиация двигателларининг шовқини тинмайди. Самолетлар бирин-кетин ҳавога кўтарилади. Улар олисда ярқираб кўринган тоғларга, республикамизнинг шаҳарлари ва саноат марказларига томон йўл оладилар. Ғафур Ориповнинг қанотли шогирдлари йўловчиларни, почта, юкларни манзилларига элтади. Катта зарбдор ишлар куни, беш йилликнинг меҳнат куни бошланади.

М. ВИШЕДСКИЙ.

Суратда: ўрток Ғ. Орипов.
Автор фотоси.

ВЦСПСНИНГ XIII ПЛЕНУМИ

ВЦСПСнинг 11 июлда Москвада очилган XIII пленуми эрталабки мажлисда ташкилий масалани кўриб чиқди. В. В. Гришин Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари қилиб сайланганлиги муносабати билан ВЦСПС пленуми уни ВЦСПС раиси вазифасидан озод қилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси А. Н. Шелепин якдиллик билан ВЦСПС раиси қилиб сайланди.

Пленумда ВЦСПС секретари В. И. Прохоров касаба союзларининг Улуғ Октябрь Социалистик революциясн 50 йиллигига тайёргарлик юзасидан қилган ишлари тўғрисида ва меҳнаткашларнинг давлатимиз юбилей санаси шарафига олган социалистик мажбуриятларининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Д. Ф. Устинов пленум ишида қатнашмоқдалар. (ТАСС).

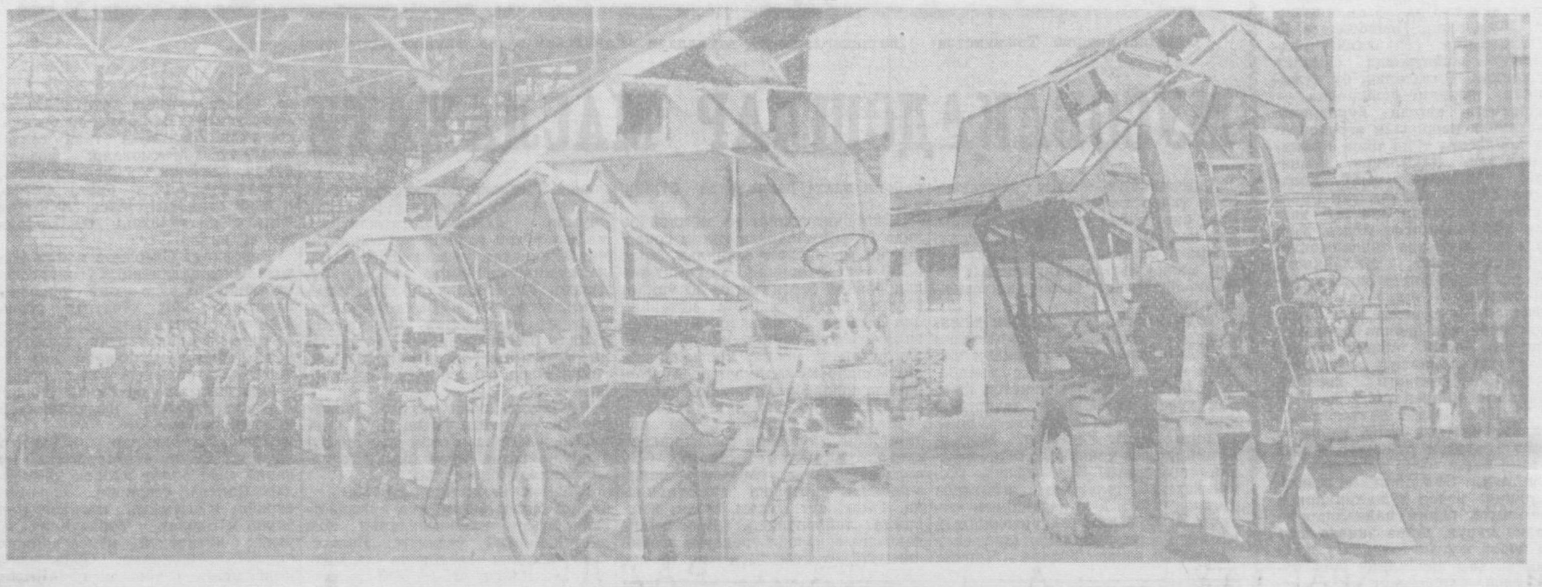

Суратларда (чапда): завод конвейеридан янгигина чиққан «зангори кема»лар. (Ўнгда) «17-ХВ-1,8» маркали янги пахта терим машинаси.
А. Абалян фотолари.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ ҲАҚИДА ЛЕКЦИЯЛАР

Ҳозир «Билим» жамиятининг халқаро темаларда лекция ўқувчи юздан ортиқ лектори Тошкент меҳнаткашларини жаҳоннинг турли районларида бўлаётган воқеалар, даставвал Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессияси туфайли вужудга келган вазият билан таништирмоқдалар. Улар лекцияларида тингловчиларга КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари ҳақида гапириб, Коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг ташқи сиёсатини ҳар томонлама ёритмоқдалар.

Халқаро темаларда лекция ўқувчи 18 лектор янги Тошкентни бунёд этишда қатнашаётган Россия Федерациясн бинокорларининг меҳмонлари бўлдилар. Улар барча қурилиш поездларида лекциялар ўқидилар.

(ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„АВТОБУС КУТИБ..."

Шу сарлавҳа билан газетамизнинг 2 июнь сонида «Редакцияга хат» рубрикаси остида босилган мақолада «Кўкча» ҳамда Комсомол майдонидаги автостанциялардан Октябрь массивига қатнайдиган 46 ва 52-автобуслар массив аҳолисининг талабини қаноатлантирмаётгани, шунга қарамай, бу маршрутдаги автобуслар қатновини яхшилашга автопарк раҳбарларининг жиддий аҳамият бермаётгани танқид қилинган эди. Қуйида ана шу мақолага келган жавобни босаётирмиз:

«Мақола шаҳар автотрести раҳбарлари иштироки билан 5 ва 3-автобаза коллективи ўртасида муҳокама қилинди. Муҳокамада газетанинг танқиди тўғри деб топилди. Бинобарин мазкур маршрутларда автобуслар қатнови устидан қаттиқ контроль ўрнатилмаганлиги учун эксплуатация бўйича директор ўринбосари М. Н. Нуриддиновга қаттиқ виговор берилди. 52-автобус қатнайдиган «Кўкча» станциясининг бошлиғи Шабошов ишни уддалай олмаганлиги учун вазифасидан бўшатилди, автопарк раҳбарлари жиддий огоҳлантирилди.

Шу кеча-кундузда 52, 46-маршрутларда алоҳида контроль ўрнатилган. Автопарк раҳбарлари «Октябрь» массиви аҳолиси учун пландаги машиналарни йўлга чиқариш ва уларнинг график асосида ишлашини таъминлаш учун барча чораларни кўрмоқдалар.

В. ТУХТИН,
Тошкент шаҳар автотрести бошқарувчиси ўринбосарининг вазифасини бажарувчи.

КИТОБ—ХАЛҚ МУЛКИ

КИТОБ САВДОСИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Партия ва ҳукуматимиз мамлакатимизда китоб нашриётчилигини ривожлантириш, адабиётларни меҳнаткашлар оммасига етказиб беришни такомиллаштириш ва тараққий эттириш ишига катта эътибор бермоқдалар. Мамлакатимизда қарийб саксон минг номда китоб нашр қилинаётганлиги, биргина республикамизнинг ўзида эса йилига чиқарилаётган китобларнинг умумий сони ўттиз миллион нусхага етиб қолганлиги бунга яққол мисол бўла олади.

Халқимизнинг китобга бўлган талаби тобора ортиб бормоқда. Ўтган йили республикамизда 15 миллион сўмлик китоб савдо қилинган эди. Меҳнаткашлар томонидан харид қилинган бу китоблар орасида ижтимоий-сиёсий, илмий-техника, қишлоқ хўжалигига оид дарсликлар, ўқув қўлланмалари ва шу каби бошқа адабиётлар бор.

Ҳозир бадиий адабиётларга бўлган талаб жуда катта. Меҳнаткашлар рус ва чет эл классик адабиёти, совет ва ўзбек ёзувчилари, шоирлари ва драматургларининг асарларини айниқса севиб ўқийдилар.

Кейинги йилларда китоб савдоси тармоқларини кенгайтириш ва ривожлантириш соҳасида кўпгина ишлар қилинди. Фақат Тошкент шаҳрининг ўзида ўндан ортиқ яхши жиҳозланган ва ихтисослаштирилган китоб магазинлари, юзлаб киоска ва павильонлар ишлаб турипти. Булар орасида китоб пассажи, СССР халқлари адабиёти ва илмий-техника адабиёти магазинлари бор. Тошкент вокзалида, Ново-Московск массивида ва Сергили йўлдош-шаҳарчада янги магазинлар очилиб, ишга туширилди.

Китоб савдоси маданиятини ошириш муҳим аҳамиятга эга бўлган масаладир. Шунинг учун ҳам бунга жойларда қатъий амал қилинмоқда. Тошкент, Олмалиқ, Чирчиқ шаҳарларидаги заводларда, йирик корхоналарда китобларни жамоатчилик асосида тарқатиш кенг йўлга қўйилди.

Қишлоқларда китоб савдоси анча жонлантирилди. Кўпгина қишлоқ районларида типовой магазинлар қурилди ва бежирим, шинам киоскалар ўрнатилди. Хуллас, Тошкент областининг ҳамма ерида китоб савдоси йўлга қўйилган.

Ўтган йили область аҳолиси ўртасида 6 миллион сўмлик китоб сотилиб, товар обороти планини ошириб бажарилди. Область меҳнаткашлари 18 миллион нусхадан кўпроқ китоб харид қилдилар. Бунга Ғ. Ғулом, Ойбек, А. Қаҳҳор, Зулфия каби атоқли ёзувчи ва шоирларимиз, машҳур олимларимиз, колхоз далаларининг қаҳрамонлари, ишлаб чиқариш новаторларининг китобларини мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Бироқ, шу билан бирга ҳали китоб савдосини ташкил қилиш ишида жиддий камчиликлар мавжуд эканини қайд қилиб ўтмай бўлмайди. Область китоб савдоси ходимлари китоб пропагандаси билан қониқарсиз шуғулланмоқдалар. Бу иш, айниқса қишлоқ жойларида жуда ёмон ташкил этилган. Узоқ районлар, колхоз ва совхозларнинг участкаларига халқ талаб қилган миқдорда китоб етказиб берилмаяпти. Натижада китоблар ўз вақтида харид қилинмай базаларда, складларда уйилиб қолмоқда.

Область китоб савдоси ходимлари меҳнаткашларнинг бадиий адабиётга, айниқса ўзбек тилидаги асарларга бўлган эҳтиёжини тўла қондириш йўлида ҳали кўп иш қилишлари лозим. Очиғини айтганда, бу хилдаги адабиётлар қишлоқ районн кутубхоналарида ҳам етарли эмас. Етарли миқдорда бўлган оммавий-сиёсий, қишлоқ хўжалик ва илмий-техника адабиётларининг ёмон тарқатилаётганлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Дарсликлар ва ўқув қуролларн савдосини уюштиришда ҳам қатор камчиликларга йўл қўйиб келинмоқда.

Бу ва шунга ўхшаш камчиликларнинг содир бўлишида, албатта объектив сабаблар бор. Чунончи, область китоб савдоси бошқармаси ва область матлубот союзи кадрларни танлаш ва уларни жой-жойига қўйиш масалалари билан суст шуғулланмоқдалар. Билимли ва малакали кадрлар тайёрлаш юзасидан конкрет тадбирлар кўрилмаётир. Натижада китоб савдоси ташкилотларига ишончни оқлаёлмайдиган ва ҳам билим, ҳам маданий савияси саёз бўлган кишилар кириб қолмоқдалар. Область китоб савдоси ва матлубот союзи системасида хизмат қилаётган ходимлар орасида махсус олий ва ўрта маълумотга эга бўлган кишилар деярли йўқ деса бўлади.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, қишлоқ районларида жамоатчилик асосида олиб бориладиган савдони ривожлантиришга етарли эътибор берилмаётир. Китоб бозорлари, китобхонлар конференциялари онда-сонда уюштирилмоқда.

Тошкент шаҳрида эса савдо шохобчалари етарли ривожлантирилмаган. Буни мана бу мисолдан ҳам кўрса бўлади. Масалан, ҳозир Рига, Олмаота, Бокуда ҳар 13—15 минг кишига бир китоб магазини хизмат қилса, Тошкентда 56 минг кишига бир магазин тўғри келади.

Кўриниб турибдики, китоб шохобчаларини ривожлантириш муҳим масала. Бунинг учун область матбуот бошқармаси, область китоб савдоси бошқармаси ва область матлубот союзи китоб савдосини яхшилаш борасида бир ёқадан бош чиқариб ишлашлари керак.

Китоб пропагандаси ва савдоси — бу зўр масъулият ва юксак ташкилотчиликни талаб қиладиган муҳим идеологик ишдир. Шундай экан, айниқса олисда жойлашган аҳоли пунктлари ва яйловларда китоб савдосини тубдан яхшилашга алоҳида эътибор беришимиз зарур. Шу билан бирга китоб савдоси ходимлари ўз заявкаларида бадиий адабиётга, айниқса ўзбек тилидаги китобларга эҳтиёжлар кўплигини ҳисобга олишлари керак. Сиёсий адбиётларни, жумладан қишлоқ хўжалиги ва илмий-техника адабиётини пропаганда қилишни яхшилашга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиш даркор. Дарсликлар ва ўқув қуролларини планли ва мутаносиб равишда тақсимлаш, улар билан савдо қилиш масалаларига ҳам жиддий эътибор бериш лозим. Бунда халқ маорифи ходимлари, мактабларнинг директорлари, ўқитувчилар актив қатнашишлари керак.

Савдо маданиятини яхшилашда китоб савдосига жамоатчилик асосларини жорий қилиш муҳим роль ўйнайди. Бунинг учун шаҳарлар, йирик саноат корхоналари, колхозлар ва совхозларда сотувчисиз китоб дўконларини ташкил қилиш керак.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли юбилейи яқинлашиб келмоқда. Совет кишилари ҳокимиятимизнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга зўр кўтаринки руҳ билан ҳозирланмоқдалар. Буюк тўйни меҳнатда улкан ютуқлар билан нишонлаш, савдо маданиятини юксак поғонага кўтариш, меҳнаткашларнинг китобга бўлган эҳтиёжларини қондириш — область китоб савдоси ходимларининг юбилей йилидаги шиори бўлиб қолиши керак. Чунки, китоб — халқ мулкидир.

З. ЙУЛДОШЕВ,

АКТИВ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

Областимиз шаҳар ва районларида партия активи йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Бу йиғилишларда КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари қизғин муҳокама қилиниб, якдиллик билан маъқулланмоқда.

Пойтахтнинг Киров районн партия активи йиғилишида райкомнинг биринчи секретари **Ш. С. Аҳмадалиева** «КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг якунлари ва район партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Юқори Чирчиқ, Оққўрғон, Янгийўл районларида ҳам партия активи йиғилишлари бўлиб ўтди. Йиғилишларда Юқори Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари **И. И. Ладушкин,** Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари **С. Тоиров,** Янгийўл район партия комитетининг биринчи секретари **А. П. Алимов** КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми якунлари тўғрисида доклад қилдилар.

Партия Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларини муҳокама қилишга бағишланган партия активи йиғилишлари Чирчиқ, Оҳангарон, Янгиобод ва Янгийўл шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди. Йиғилишларда Чирчиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Ф. Ғ. Ёқубов,** Оҳангарон шаҳар партия комитетининг секретари **Л. Н. Сидорова,** Янгиобод шаҳар партия комитетининг секретари **Н. В. Стрижков** ва Янгийўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. И. Рибалко** доклад қилдилар.

Актив йиғилишларининг қатнашчилари партиямиз Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларини якдиллик ва зўр қониқиш билан маъқулладилар ҳамда Октябрь Тезислари асосида галдаги вазифаларни белгилаб олдилар.

МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ ТАРМОҚЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

(Боши биринчи бетда).

Давлат План комитетига болалар мебеллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўлларини кўриб чиқиш, Маиший хизмат министрлигига область марказларида болалар мебеллари ва ўйинчоқларини ремонт қиладиган устахоналар очиш, Давлат план комитети ва Маориф министрлигига мактабгача тарбия муассасаларини турли хил инвентарлар билан таъминлаш, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети моддий-техника таъминоти Бош бошқармасига болалар боғчалари ва яслиларини хўжалик жиҳозлари, идиш-товоқлар билан таъминлаш юклатилди.

Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув»га мактабгача тарбия муассасалари учун хилма-хил озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириб бериш топширилди. Гўшт ва сут саноати министрлиги зиммасига мактабгача тарбия муассасалари талабига мослаб творог ва қаймоқ тайёрлаш ва келтириб беришни уюштириш юкланди. Маҳаллий саноат министрлигига эса шу мақсад учун идишлар тайёрлаш топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Маориф министрлиги зиммасига қуйидагиларни юклади:

мактабгача тарбия муассасаларига раҳбарликни яхшилаш; область, шаҳар ва район халқ маорифи бўлимларининг диққат-эътиборини болаларни меҳнатсеварлик, жисмоний ва эстетик жиҳатдан тарбиялашни такомиллаштиришга жалб қилиш; мактабгача тарбия муассасалари ходимларининг малакасини ошириш ва уларни илғор тажрибалар билан таништириб бориш; болалар боғчалари ва яслиларини малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш; мактабгача тарбия муассасаларини хўжалик жиҳозлари ва инвентарлар, музика асбоблари, ўйинчоқлар, болалар адабиётлари билан таъминлаш, ёзги майдончаларни аттракционлар билан жиҳозлаш.

Соғлиқни сақлаш министрлигига қуйидагилар топширилди:

болалар боғчалари ва яслиларида хизмат қиладиган медицина ходимлари ўртасида инструктив-методик семинарларни узлуксиз ўтказиб туриш, район поликлиникалари болалар врачларининг колхозлардаги мактабгача тарбия муассасаларига чиқишларини уюштириш; болаларга бериладиган овқатлар ва уларни тайёрлаш устидан назорат ўрнатишни ташкил қилиш.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига сут маҳсулотлари тайёрлаш тармоқларини кенгайтириш топширилди.

Маданият министрлигига, Министрлар Советининг кинематография Давлат комитетига, Министрлар Советининг радиоэшиттириш ва телевидение Давлат комитетига кичик ёшдаги болалар учун репертуарларни кенгайтириш, болалар фильмларини кўплаб ишлаб чиқариш, энг яхши мактабгача тарбия муассасалари ҳақида радио ва телеэшиттиришларни кўпайтириш тавсия этилди. Ёзувчилар, композиторлар ва рассомлар союзларига мактабгача ёшдаги болаларга мўлжалланган бадиий ва музикавий асарларни, айниқса шеър ва қўшиқларни кўплаб яратиш таклиф этилди.

Суратларда: Олой бозорига келтирилган сабзавот маҳсулотларини сотиш пайти.

А. Абалян фотолари.

САБЗАВОТ ТУРИБ ҚОЛМАСИН

Ҳаммаёқда ғарқ пишиқчилик бошланди. Миришкор деҳқонларимиз пешона тери билан етиштирган ҳосилларини пешма-пеш колхоз бозорларига келтираётирлар. Мана, Олой бозори. Бу ерда ёз ноз-неъматлари тўкин-сочин. Калинин, Оржоникидзе, Янгийўл район колхоз ва совхозларида пишиб етилган сабзавот маҳсулотларини харид қилиш учун колхоз бозори маъмурияти барча шарт-шароитларни яратиб берган.

Шуниси қувончлики, бу ерда қурилиш қизғин бормоқда. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бир неча янги объектларни ишга тушириш мўлжалланмоқда. Колхоз бозорида 380 ўринли катта сабзавот корпуси ишга туширилади. Айниқса 446 ўринли сабзавот ва резавор корпусини айтмайсизми. Бу ерда савдо-сотиқ учун ҳамма имконият мавжуд бўлиб, автомашиналарда келтирилган сабзавотлар корпусларга бемалол жойлаштирилади. Машиналарнинг корпус ичидан юриши учун қулайлик яратилган. Бундан ташқари ёзнинг жазирама кунларида ҳам, қаҳратон совуқларда ҳам бу корпусларда сабзавот нормал температурада сақланади.

Яқинда ишга тушириш мўлжалланаётган 140 ўринли корпусга сўнгги пардоз берилмоқда. Бу ерда ҳам сабзавот маҳсулотлари сақланадиган махсус холодильниклар ишлаб туради. Булар ҳаммаси колхоз бозорига маҳсулот келтираётган кишилар учун қўрилаётган ғамхўрликдир. Колхоз бозорини айлансангиз кўпгина магазин ва дўконларнинг сотувчилари шаҳар аҳолисини мамнун этаётганининг гувоҳи бўласиз. Куйбишев районпишчеторгининг 6 ва 52-магазинида савдо намунали олиб боriляпти. Бу ерда доимо даладан янги узиб келтирилган сабзавот маҳсулотлари сотилади. Бунинг боиси шундаки, райпишчеторгнинг жонкуяр шофери Ҳамид Ҳожимуродов ўз вазифасига сидқидилдан ёндошади. Эрта тонгдан колхозга жўнайди. Шаҳар аҳолиси бозорга чиққунча янги маҳсулотни дўконга етказиб келтиради. Мана бугун ҳам эрталаб соат тўққиздаёқ Оржоникидзе районидаги «Октябрь» колхозидан помидор, картошка, бодринг, пиёз ва сабзавотнинг бошқа турлари келтирилди. Шу куни шофер магазинга тўққиз тоннага яқин юк келтирди. 52-магазинга эса Калинин районидаги Калинин номли колхоз ҳамда «Тошкент» совхозидан янги маҳсулотлар келтирилди.

-Илгари магазинимизда тўрт киши савдо қилар эди, — дейди магазин мудири У. Абдуллаев, — улар бироз шошиб қолишди. Шу сабабли яна икки сотувчи қўшдик. Маҳсулот қанча сифатли бўлса, савдо шунча чаққон бўлади.

Сотувчилардан Тўрахон Қудратова, Муяссар Юсуфжонова, Саодат Мўминоваларнинг фикри ҳам ана шундай.

— Ҳўл мева колхоздан келтирилгунча сифати бузилмаслиги керак, — дейишади улар. Борди-ю, йўлда уриниб қолса, шу куни савдо унча юришмайди. Натижада эртасига сабзавот айниб уни харидорлар олмай қўяди. Биз буни шофёрларга алоҳида уқтириб қўйганмиз.

Ўз бурчларини ҳалол адо этаётган бу сотувчилар хушмуомалалилиги, чаққонлиги билан харидорларнинг ҳурматига сазовор бўлишяпти. Аммо, Ташплодоовошчторгнинг 2 ва бошқа магазинларида аҳвол бутунлай бошқача. Кўпгина дўконларда маҳсулотларни қўйишга жой йўқ, сабзавот ерга тўкилиб савдо қилинмоқда. Диққатимизни сўлиган сабзи ва сарғайиб кетган карам билан картошка сотаётган сотувчи жалб этди. У сотувчиларнинг бошлиғи Е. Артюнова экан. «Нега ассортименти кам?» деб берган саволимизга у, «Хоҳласангиз шу, хоҳламасангиз ана катта бозор» деб жавоб берди. Сифати бузилиб, эзилиб кетган помидорга 19 тийиндан нарх қўйилган. Ҳеч ким олмаётгани учун сасиб моғорлаб ётибди. Прилавкаларнинг ифлослиги, ҳар хил чиқиндиларга тўлалигини айтмай қуя қолайлик. Шуниси ажабланарлики, шу дўкон ёнидаги «Маданият» колхозининг дўконида ҳамма нарса муҳайё. Сабзавот ва ҳўл меванинг кўпгина турлари мавжуд. Энг сифатли помидорга 15 тийиндан нарх қўйилган. Сотувчининг қўли-қўлига тегмайди. Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз дўкони ҳам аҳолини сифатли маҳсулот билан хушнуд этмоқда. Колхоз аъзоси сотувчи Б. Солиҳжонованинг харидорлар олдида юзи шувут эмас, чунки маҳсулот сифатли, дўкон озода. Лекин худди бир жойнинг ўзида икки хил манзара. Ташгоркоопторгнинг шу бозорда 5-магазини жойлашган. Бу ерда аҳвол бошқача. Уч-тўрт килограмм пиёз, эски карам, резавор маҳсулотлардан бошқа ҳеч нарса йўқ. Қуруқ дўкон савлат тўкиб турибди, холос. Бунинг сабаби нимада эканлигини сотувчиларнинг ўзлари ҳам билмай ҳайрон.

Юқоридагилар шуни кўрсатиб турибдики, колхоз-совхозлардан келтирилаётган сабзавот маҳсулотларининг савдосини намунали ташкил этишга Олой бозори маъмурияти жиддий эътибор бериши керак.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Олимлар лабораториясида

ЯНГИ НАВ ПАХТА

Олим Саодат Садиқовни тажриба участкасида учратдик. У ўз ҳамкасблари — биология фанлари кандидати Ирина Любецкая, Қўлдош Баҳромов, Рашид Дориевлар билан ғўзаларни парвариш қилиш устида текшириш ишлари олиб боришаётган эди.

Участкадаги ғўзалар барқ уриб ривожланяпти. Кўриб кўз қувонади.

— Бу ерда асосан ғўза туплари устида илмий-текшириш ишлари олиб бормоқдамиз, — тушунтирди С. Содиқов. — Лабораториямиз хусусан «АН-209», «Ан-210», «Ан-212» нав пахталарнинг ўзига хос томонларини ўрганади. Ҳиндистон ва Америка Қўшма Штатларидан келтирилган ғўза навларини ҳам етиштиряпмиз.

Мана тўрт йилдирки, республикамиз пахта далаларида «Ан-209» пахта чигити ҳам экилмоқда. Албатта янги нав пахтадан деҳқонлар мамнун. Хўш, бу нав пахтанинг афзаллиги нимада?

— Бу хил нав пахтани ҳосил қилиш осон бўлмади, — дея ҳикоя қилади суҳбатдошимиз.

— Кўп изландик, қатор тажрибалар ўтказилди. Бошланган иш чакки бўлмади. Кутилган натижага эришдик. «Ан—209» навли пахта бошқа навларга нисбатан тез пишади. Ғўза бўлиқ кўсаклар ҳосил қилади. Утган йили «2-Боёвут» совхозида 240 гектар ерга «Ан—209» дан экилган эди. Гектаридан 34 центнердан ҳосил олинди. Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида эса ҳосилдорлик гектар бошига 35 центнердан бўлди. «Пахтаорол» совхози, Фарғона областининг пахта далаларида ҳам «Ан—209» сортидан юқори ҳосил олинди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Усимликлар экспериментал биологияси институтининг ўсимликларнинг ирсияти ва уларнинг ҳаётчанлигини идора этиш лабораториясида ғўза навларини ташқи муҳитга мослаштириш, иссиқ ва совуққа чидамлилигини ошириш билан бевосита шуғулланилмоқда. Бунда радиация нурларидан фойдаланиш кенг йўлга қўйилди.

Биология фанлари кандидати Ирина Викторовна Любецкая бир неча йиллардан бери ғўза туплари морфогенасини ўрганиб келмоқда. Лабораториянинг бош илмий ходими, биология фанлари кандидати Қўлдош Баҳромов эса ғўзанинг генофонини тадқиқ этишга бел боғлаган.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Саодат Содиқов шу иноқ ижодий коллективга бошчилик қилиб келади.

Тажрибали олим ўзининг кўп йиллик фаолиятида кўплаб муносиб шогирдлар етиштирди. Цитоэмбриология лабораториясининг бошлиғи биология фанлари доктори Виктория Руми, биология фанлари кандидатлари Абдумавлон Абдуллаев, Содиқ Мирҳамидов, Полина Попова, Абдусамад Эгамбердиевлар бу толмас тадқиқотчининг бой тажрибасидан баҳраманд бўлдилар.

Лабораторияда ҳозир бир неча янги тадқиқотларга қўл урилган. Улар ҳам яқин келгусида ижодий самараларини беради.

И. ЮСУПОВ.

Суратда: институтининг бир группа илмий ходимлари тажриба участкасида.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

МОСКВАДАГИ АВИАЦИЯ ПАРАДИ ТЎҒРИСИДА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БАЁН ҚИЛИНГАН ФИКРЛАР

СССР Ҳаво Флоти кунида Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган авиация паради унда ҳозир бўлган чет эл вакиллари ва мухбирларида катта таассурот қолдирди. Улар намойиш қилинган янги авиация техникасининг кўпдан-кўп намуналарига айниқса эътибор бердилар.

НЬЮ-ЙОРК. Американинг Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбири товуш тезлигидан юқори тезликларда парвоз қилаётганда қанотини йиғиб, ёй ўқи шаклига кирувчи реактив қирувчи самолёт ҳамда вертолётга ўхшаб вертикал учиб кўтариладиган ва қўнадиган реактив қирувчи самолёт ўзида жуда кучли таассурот қолдирганини хабар қилди. Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг қайд этишича, Ғарбда вертикал кўтариладиган ва қўнадиган самолётлар тажриба тариқасидагина қурилмоқда. У, бундан бир неча кун аввал Франция Англия билан биргаликда қанот геометрияси ўзгарадиган самолёт яратиш лойиҳасида қатнашишдан воз кечганини ҳам кўрсатиб ўтади.

ЛОНДОН. Рейтер агентлигининг мухбири Москвадан берган хабарида парадда қаноти йиғилиб ёзиладиган жаҳонда энг енгил қирувчи самолёт кўрсатилди, деб таъкидлайди. Мухбирнинг қайд этишича, бу типдаги самолёт Америкада ясалаётган қаноти йиғилиб ёзиладиган «Ф-111» типидаги қирувчи самолётдан ўзиб кетди. Америкада ясалаётган шу хилдаги самолёт вазни дастлабки спецификацияда кўрсатилганидан оғирроқ бўлиб чиққанлиги учун қийинчиликларга дуч келди.

Рейтер агентлиги мухбирининг хабар беришича, «АН-22» типидаги улкан транспорт самолётидан ракета комплексларини тушириш, шунингдек юк ташувчи ва десант туширувчи баҳайбат вертолётларнинг парвозини бошқа қизиқарли номерлардан деса бўлади.

ПАРИЖ. Париж радиоси Москвадан берган хабарида Москвада бўлиб ўтган авиация парадини «жуда катта муваффақият» деб таърифлади.

ЮФИ информация агентлиги «парад вақтида ҳаво десант қўшинлари намойиш қилган юксак маҳоратни» қайд қилиб ўтди.

Франс Пресс агентлигининг Москвадаги мухбири парадда намойиш қилинган авиация техникаси янгиликларига эътиборни жалб этади. «Ғарб ҳарбий мутахассисларининг чиндиллик билан айтган фикрларига кўра, — деб ёзади хабар автори, — гап жуда юксак даражага эришган техника тўғрисида бораяпти. Бу мутахассисларнинг кўпчилиги кенг илмий-тадқиқот институтлари ва лабораторияларининг фаолияти ва авиациясозлик соҳасида биринчи классли саноат базаси бўлиши туфайлигина шундай даражага эришмоқ мумкин деб фикр юритмоқда».

«Оригинал авиация техникаси яратилганлиги, бутун ҳаракатларнинг камолатига етказилганлиги ва айниқса бир қанча соҳаларда Советларнинг устунлиги Ғарб давлатлари ҳарбий атташеларини ҳайратда қолдирди», — деб таъкидлайди агентлик хабар охирида. (ТАСС).

КЕМАЛАР ВИЗИТИ

ҚОҲИРА, 10 июль. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан бугун Совет ҳарбий денгиз эскадраси кемалари визит билан Искандария ва Порт-Саидга келди.

ТАСС РАДДИЯСИ

Сўнгги кунларда Ғарб матбуотида гўё яқинда Совет Иттифоқи билан Кипр Республикаси ўртасида Кипрга совет қурол-яроғларини сотиш тўғрисида бир битимга келинди, деган хабарлар пайдо бўлди.

ТАСС бу хабарлар бутунлай асоссиз бўлиб, афтидан, Кипр Республикасининг суверенитети ва мустақиллигига қарши қаратилган агрессив ташқи кучларнинг бирон ғаразли режаларини хас-пўшлашга хизмат қилса керак, деб айтишга вакил қилинган.

ХИТОЙНИНГ АРАВЛАР БИЛАН „БИРДАМЛИГИ“ ТЎҒРИСИДА ЛИВАН ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

БАЙРУТ, 10 июль. (ТАСС). «Аннидо» газетаси «Революцион кучлар бирлиги — халқларнинг империализм устидан ғалаба қозониши учун курашдаги қурол» сарлавҳали бош мақоласида қуйидагиларни ёзади: «Араб халқлари Исроил агрессиясига қарши курашда ўзларини қўллаб-қувватлаган давлатларга самимий ташаккур изҳор қиладилар». Аммо Хитой раҳбарлари араблар билан «бирдамлик»ни рўкач қилиб, самимий дўстларимизга қарши қаҳр-ғазаб тошини ёғдирмоқдалар. Хитой пропагандаси Совет Иттифоқининг арабларга нисбатан дўстона позициясини бузиб кўрсатишга зўр бериб уринмоқда. Хитой раҳбарлари Советларга қарши пропаганда мақсадлари учун ўзларининг ҳамма ахборот воситаларини сафарбар қилишда империалистлардан ҳам ўзиб кетди.

Араблар империализмга ва сионизмга қарши шафқатсиз кураш олиб бораётган бир пайтда Пекин ўзининг иғвогарлик ҳуружлари билан арабларни ўзларининг буюк самимий дўстларидан ажратиб қўйишга интилмоқда. Пекин социалистик лагерь, миллий озодлик ҳаракати ва халқаро ишчилар ҳаракатидан иборат уч революцион кучнинг бирлигига зарба беришга уринаётир.

Аммо Пекиннинг ҳар қандай иғвогарлик ҳуружлари ҳам Совет Иттифоқининг дўстона позициясига нисбатан арабларнинг қатъий ишончига путур етказа олмайди. Совет Иттифоқи арабларнинг ҳуқуқлари ва мустақиллигини ҳимоя қилмоқ учун уларга ҳамиша зарур ёрдам кўрсатиб келмоқда. Араб халқлари Совет қуроллари билан империалистик агрессияга қарши шиддатли кураш олиб бордилар.

Хитой пропагандаси органлари «700 миллионли хитойларнинг қўллаб-қувватлаши» тўғрисида гап сотаётган бир пайтда Совет Иттифоқи агрессия натижасида етказилган зарарларни тугатиш учун арабларга амалий ёрдам бермоқда.

Араб халқлари Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик лагерь мамлакатларининг ёрдами ва мададига юксак баҳо бермоқдалар. Бу эса Хитойнинг туҳматига энг яхши жавобдир. Араб халқлари халқаро революцион кучларнинг бирлиги ва араб-совет дўстлигини мустаҳкамлаш — империализм ва сионизм устидан ғалаба қозонишнинг гарови эканлигига астойдил ишонадилар.

Шу сабабли Хитойнинг туҳмати араб мамлакатларида ҳеч қандай замин топа олмайди. Араб-Совет дўстлиги ҳамда барча революцион ва антиимпериалистик кучларнинг бирлиги ўсиб мустаҳкамлана беради. Бундай бирлик ҳозир ҳар қачонгидан кўра зарурдир. Бу бирликни ҳар қандай йўллар билан сусайтириш ёки бунга путур етказадиган ишлар халқаро империализмга ва хусусан Америка империализмига хизмат қилади, холос.

ЎЗБЕКИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОНРЕАЛДА

ОТТАВА, 11 июль. (ТАСС). «ЭКСПО-67» бутунжаҳон виставкасидаги Совет павильонида 16 июлда нишонланадиган Ўзбекистон куни байрамига Монреалга кеча республика делегацияси келди. Делегацияга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова бошчилик қилмоқда.

АФҒОНИСТОН. Наглу дарасидан оқиб ўтувчи Қобул дарёсида Совет Иттифоқининг техника ёрдами билан қурилган Афғонистондаги энг катта гидроэлектростанция ишга туширилди. Суратда: Наглудаги гидроэлектростанция.

В. Соболев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Покистон жамоатчилигининг талаби

КАРАЧИ. (ТАСС). Карачида тузилган. «Англия—Америка молларини бойкот қилиш» комитети Америка ва Англиянинг Покистонда иш кўраётган барча фирмаларини давлат ихтиёрига ўтказиш, Америка ва Англиянинг барча молларига бойкот эълон қилишни талаб қилди. Комитет матбуот учун берган баёнотида Исроилни араб давлатларига қарши агрессия қилишга гиж-гижлатишда, Вьетнам халқига қарши уруш олиб боришда АҚШ ва Англияни айбламоқда. Пойтахт сиёсий ва жамоат доираларининг кўпдан-кўп вакиллари комитет составига кирган.

Она-Ватан бўйлаб

КОЛБАСА КОНТЕЙНЕРЛАРИ

БЕКОБОД, 5 июль. (ЎзТАГ). Бекободдаги колбаса заводида маҳсулот ташиш учун металл контейнерлардан фойдаланилмоқда. Бекободликлар янгийўллик ўз ҳамкасбларининг лойиҳаси билан 25 та шундай қурилмани ўзлари тайёрладилар. Ана шу янгиликдан фойдаланиш дудлаш печларидан маҳсулотни бўшатишда меҳнат унумдорлигини 20 процент оширди. Контейнерларнинг иккинчи туркумини тайёрлашга киришилди.

Мол сўйиш цехида гўштни нимталаш учун қулай кўтарма майдонча фойдаланишга топширилди. Бу эса, ана шу операцияда меҳнат унумдорлигини икки баравар оширди.

МЕҲНАТ ВА ДАМ ОЛИШ ЛАГЕРИ

ҚИБРАЙ, (ЎзТАГ). «Қибрай» боғдорчилик совхозининг соя-салқин боғида меҳнат ва дам олиш лагери очилди. Тошкентдаги 71-мактабнинг юқори синф ўқувчиларидан юзга яқин бола бу ерга келди. Боғда улар учун чодирлар тикилди, унинг ёнида эса, газ билан ишлайдиган ошхона қурилди.

Юқори синф ўқувчилари физзарядка ва эрталабки нонуштадан кейин мева терадилар, тушки овқатдан кейин эса, дам оладилар, экскурсия қиладилар. Бу ерда баскетбол ва волейбол майдончалари, комсомол бурчаги бор. Шуниси қизиқки, меҳнат ва дам олиш лагери хўжалик ҳисобида иш кўрмоқда. Йигит ва қизлар ўз меҳнатлари билан лагерь харажатларини тўла қопламоқдалар.

Оржоникидзе районидаги бошқа учта хўжаликда ҳам меҳнат ва дам олиш лагерлари ташкил қилинди.

ТАЖРИБАЛАР ЎРГАНИЛМОҚДА

Тошкентда Ўрта Осиё ва Қозоғистон мактаб комсомол ташкилотлари секретарларининг семинари ўз ишини бошлади. Семинар программасига ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш тажрибаси тўғрисида, комсомол етакчиларининг иш услуби ва методлари ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказиш киритилган. Семинар 12 кун давом этади. (ЎзТАГ).

ҲУЖЖАТЛИ РЕПОРТАЖ

УНИ АЛЬТА ДЕЙИШАР ЭДИ

ГЕНЕРАЛ ПЕТРОВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

1941 ЙИЛ мартининг бошларида Альта Марказга ушбу хабарни берди:

«Россияга қарши ҳужум яқин келажакда рўй беришлигини кўрсатувчи бошқа маълумотлар ҳам бор... Генерал-губернаторликда 120 дивизия турибди... Арнецнинг гапича, 1940 йил бошида Голландия ва Бельгияга қарши юриш тайёрлаётганлиги ҳақида айтган ўша одамлар СССРга қилинажак ҳужум тўғрисида гапирмоқдалар...»

Совет Иттифоқи нацистларнинг жаҳонга ҳоким бўлиш йўлидаги асосий ғов эди.

Гитлер 30 мартда олий генералитетда сўзлаб, Қизил Армияни пачоқлаш ва Совет давлатини маҳв этишни талаб қилади.

25 апрелда Альта бўлажак тўқнашувга тайёргарлик кўрилаётгани ҳақида Москвани яна огоҳлантиради.

Жасур немис антифашисти гитлерчиларнинг Болқондаги ҳарбий ҳаракатлари сусайиб қолганлиги сабабли СССРга ҳужум муҳлати чўзилянти, деб хабар беради Марказга...

Апрелнинг сўнгги кунларида Ильзе яна Шелия билан учрашади. Дипломат мамнун бўлиб, кафтларини ишқарди:

— Афтидан энди Англия эркин нафас олса керак... Қишда Британия оролларига десант туширишдан воз кечилганида кўпларга ефрейторимизнинг бошқа муаяйн плани йўқдек кўринганди... Ҳозир, обрўли доираларнинг гапларига қараганда, ҳаммаси очиқ-ойдин... Пировардида фақат тайёргарлик кўриш ролини ўйнайдиган Греция масаласидан ташқари СССРга қарши ҳужум барча ҳарбий тадбирларнинг диққат марказида турибди...

У бир неча бор хонани айланиб, диктовкани давом эттирди:

— Иш бундай, афтидан Россияга қарши ҳужум плани ҳаммавақт ўзгармай тураверган... Гап Ҳиндистонга эркин йўл солиш устида... Агар Германия Сувайш каналига интиладиган бўлса, ён томондан бўладиган руслар хавфини даф қилиш устида гап бормоқда...

Ильзе нигоҳидаги савол аломатини кўриб, фон Шелия тасдиқ маъносида бошини чайқади:

— Умумий сиёсий вазият ва яқин вақтларда кутилаётган воқеалар ҳақида мен Риббентропнинг адьютанти ва министрлар бюроси аъзоси билан гаплашдим... Ҳозир икки миллионга яқин киши армияга чақирилган. Шу жумладан ҳарбий саноат ишчилари ҳам. Ишончли манбалар маълумотига қараганда қуруқликдаги кучлар 4, 7 миллион кишидан иборат. Авиацияда — 1,7 миллион киши. Янги чақирилганлари билан бирга умумий миқдор саккиз миллион кишидан ошади...

— Ушбу хабарда, — деб давом этди у, — ҳозир генерал-губернаторликда 120 дивизия жойлашганлигини яна таъкидламоқчи эдим. Бу СССРга қарши ҳарбий ҳаракатлар тайёрланаётганлигини яна бир бор тасдиқлайди. Мен буни ташқи ишлар министрлиги ходими доктор Шаффцик ва ундан ташқари Германияда зенит артиллериясини тақсимловчи яна бир кишидан билиб олдим.

Ильзе диққат билан ёзиб олорди. Фон Шелия қўлидаги қоғозни майда-майда қилиб, йиртиб ташлади:

— Германияда яқин ўртада яҳудийларга қарши янги репрессия бошланади. Мукаммал маълумотлар ҳали йўқ, аммо, алоқадор манбаларнинг тасдиқлашича, уларнинг бутун мол-мулкини национализация қилиш устида гап бораётир...

30 апрелда гитлерчилар Германияси қуролли кучларининг олий қўмондонлиги 1941 йил 22 июнда СССРга ҳужум қилиш ҳақида дастлабки қарорни қабул қилади.

Альтанинг 1941 йил 7 июнда Москвага берган хабари шундай эди:

«Бу ерда Россия ҳақидаги масала диққат марказида турибди. Россия билан уруш тўғрисида гап тарқатаётган ким эканлигини аниқлашни Гитлернинг шахсан ўзи Гиммлерга буюрди... Шарққа, илгаригидек, ҳар куни 50 состав жўнатилиб турибди... Генералитет ёқилғи билан таъминлаш машаққатидан хавотирланмоқда, негаки Россия билан урушда ҳар куни 24 состав ёқилғи талаб қилинади. Ҳарбийлар ихтиёрида эса атиги 16 состав бўлиши мумкин. Танк қўшинлари Киевдан нарига ўтолмаслиги хавфи равшан. Хабардор инстанцияларнинг биронтаси ҳам Россияга қарши ҳарбий ҳаракатлар амалга оширилишига шубҳа қилмаётир...

Альта».

1941 йил 16 июнда фон Шелия Ильзе Штёбега шошилинч суратда шундай хабар етказди:

«Германия қуролли кучлари Олий қўмондонлиги штаби доираларида Россияга қарши ҳужум тўғрисида зўр бериб гапирмоқдалар...»

Германиянинг Москвадаги элчиси граф фон Шуленбург қирқ биринчи йилнинг баҳоридаёқ Германия СССРга ҳужум қилгудек бўлса, дучор бўладиган хавф-хатарлар ҳақида Берлинни огоҳлантиришга уриниб кўрганди. Шуленбургни Берлинга чақиришди. Гитлер элчини бир неча минутга қабул қилдию, аммо гапларини охиригача тингламади, хайрлашаркан парвосизгина:

— Мен Россия билан урушмоқчимасман!..— деди.

Гитлер энди ўзининг Москвадаги элчисига ишонмай қўйгани равшан эди.

Аммо кекса дипломат, тиришқоқ ҳаракатчан хизматчи Шуленбург ўз мамлакатига кўпроқ фойда келтиришни истарди. Россия билан уруш Германия учун қанчалар аянчли оқибатларга олиб боришини у тушунарди. Шуленбург ўз ишончига хиёнат қилмади. У СССРнинг «Германия орқасига пичоқ санчиш» хоҳиши ҳақида Берлинга ахборот бермай қўйди. Кекса граф карталарни чийлашдан бош тортди...

РЎПАРАМИЗДАГИ креслода граждан кийимида ўрта бўй, чорпаҳил бир киши ўтирибди. Унинг ва ҳужжатли репортажимиздаги бошқа айрим қаҳрамонларнинг исмини айтиш ҳозирча мумкин эмас. У — генерал. Ёши анчага бориб қолган, аммо келишган, пишиқ қаддиқомати, зеҳнли кўзлари, очиқ, хушрўй чеҳраси бу кишининг куч ва ғайратга тўлалигидан далолат беради. Генерал бундан чорак аср муқаддам, у маҳалда инженер-капитан эди. Петров фамилияси билан Германия элчихонаси ходимларидан бири антифашист — подпольечи Курт билан қандай учрашганлигини эслайди. Элчихона ходими ақлли, жасур, гитлерчилар орасида олиб бораётган машаққатли ишида эҳтиёткор, ўз халқини беғараз ва қизғин яхши кўрадиган одам эди. 1941 йилнинг урушдан илгариги ўша ойларида улар Москвада тез-тез кўришиб туришган...

Биз Курт берган ахборотлар ёзилган, сарғайиб кетган варақларни бирга ўқиймиз, улар 1941 йилга тааллуқли. Мана улардан баъзилари:

27 март. «Йирик нацистлар доираларида агар Германия яқин вақт ичида Англия устидан қатъий ғалабага эриша олмаса, у ҳолда Совет Иттифоқидан Украинани тортиб олиши керак, деган фикр ҳукмронлик қилмоқда. Бошқалар Германия июндаёқ СССРга ташланиши керак, деб ҳисоблამоқдалар».

5 апрель «Берлинда энг масъул доиралардаги кишиларнинг СССР га қарши бўладиган урушга ишончи комилдир. Муҳлат ҳам айтилди — 1941 йил 1 май. Бироқ Болқондаги воқеалар муносабати билан ҳужум муддати қирқ биринчи йилнинг июнига кўчирилган».

17 апрель. «СССР билан туташ чегараларда 100 га яқин дивизия тўпланган...»

Орадан кўп ўтмай Курт ўз маълумотларига аниқлик киритади:

29 апрель. «Немис газеталарининг Москвадаги мухбири Тим Москва — Минск автострадасининг қай аҳволдалигини хабар қилиш тўғрисида шошилинч топшириқ олди... Полковник Криппс айтдики, немислар СССРга қарши бутун операцияни, ҳатто Москва, Ленинград, Киев ва Одессани эгаллашни тўрт ҳафтага мўлжалламоқдалар... Турли немис дипломатлари қимматли нарсаларни шошилинч тарзда Берлинга жўнатмоқдалар».

7 майда Курт Марказга хабар қилади:

«Герингнинг адьютанти айтдики, олий қўмондонлик урушга тайёргарликни тамомлаш ва қўшинларни Шарқда тўплашга буйруқ берган...»

Уруш эшик тақиллатарди. Унеттинчи июнда Берлинда Совет Иттифоқига ҳужум ҳақида узил-кесил буйруқ берилди.

Ватанпарвар-антифашист Курт эса ўз бурчи деб билган мураккаб ва хавфли ишини давом эттирарди.

Германияда Куртнинг каттагина оиласи бор эди. Гитлерчилар уясининг қоқ ўзида ишни давом эттириш учун Гиммлер жаллодлари исканжага олган Берлинга яқин ўртада жўнаб кетиши кераклигини биларди у. Бундай хавф-хатар билан юзма-юз туриб ишлаш бениҳоя жасорат, фашизмга нисбатан чексиз нафрат, ўз ишининг ҳақлигига чуқур ишончни талаб қиларди!..

ШАРҚИЙ фронтдан келган дастлабки суратлар.

Газета саҳифасидан Ильзега ярадор ва ўлдирилган қизил аскарлар қараб турардилар. Суратлар ёнгинасида Германия қўмондонлигининг ахбороти босилган эди. Унда совет шаҳарларининг бомбардимон қилингани тўғрисида ёзилган.

1941 йил 22 июнь тонги эди. Геббельс ва Риббентроп радио орқали акиллаб, ўзларининг баёнотида: «Шарққа юриш жаҳон цивилизациясини большевикларнинг ўлим хавфидан сақлаб қолади!..» дедилар.

Улар журъат этдилар...

Қаердадир Шарқда бомбалар тушар, қуроллар отилар, совет кишилари ўлмоқда эди. Фашизм сафарбар қилган минглаб немислар қириларди.

Қалбда ситам ва мусибат. Бу урушнинг нақадар қийин ва шафқатсиз бўлишини Ильзе тушунар эди. Аммо гитлеризм устидан қозониладиган ғалабага ишонарди. Ишонарди: «Қизил армия енгади!..»

У Германиянинг СССР га ҳужум қилган биринчи куни ана шулар ҳақида ўйлади. Гитлер қўшинларининг ғалабалари ҳақида газеталар шодликларга, осмон ғалаба маршларига ва жазаваси тутган Геббельс мақтовларига тўлган пайтларда ҳам у шуни ҳарчанд такрорларди. Коммунистларнинг қамоққа олинганлигини билганида, концентрацион лагерларнинг мудҳишликлари ҳақида шивирлаб айтилган гап-сўзларни эшитганида ўзини-ўзи ана шунга ишонтиришда давом этди. Бу ишонч куч-қувват бағишларди, ишлаш, яшашга ёрдам ҳадя этарди...

Уруш билан кескинлашган вазият фикрни янада ўткир, кузатишларни тағин ҳам аниқ қилиб қўйди. Ҳозир Ильзе ўз қўлида бўлган маълумотлар билан Советлар мамлакатига, унинг армиясига ёрдам беришга жуда интилар эди. Аммо Марказ билан алоқа узилди. Бу оғир кунларда ўзини фашизмга қарши актив курашдан четда деб ҳис қилиб, Ильзе қийналиб азоб чекарди. У воқеа ва фактларнинг фақат кузатувчиси ва рўйхатчиси бўлишга кўникмаган. У жангчи эди.

Москва билан алоқа ҳамон тикланмасди. Ильзе кутар эди.

ТУНГИ соат учда инженер-капитан Петров квартирасида қўнғироқ жаранглади. Оиласи дачада бўлган, икки кун муқаддам грипп ўринга ётқизган Петров эшикни очди.

Лифт олдидаги пиллапояда таниш шофер турарди:

— Шошилинч, бошқармага, ўртоқ капитан! Генерал бирга олиб кел, деб буюрди...

Генералнинг кўзлари хорғин, қизарган эди:

— Дўстим, гап бундай! Касал эканлигингни биламан. Лекин бу ишни бошқа кишига топшириб бўлмайди: Курт фақат сени танийди. Эртага тонгда уларнинг элчихонаси бутунлай кўчиб кетяпти. Берлиндаги «Альтамиз» билан алоқа узилган. Нима қилсанг ҳам мана бу махфий учрашадиган жой хабарини «Альтага» бериб юбор. Қандай ёрдам бўлса берамиз... Ҳаракатингни қил!..

Петров вокзалда состав бошлиғидан Курт қайси вагондалигини билиб олди. Серпуховдан ўтгач, Петров ўша вагонга кирди. У Курт билан кўз уриштириб олди. Куртнинг чеҳраси қотиб қолган, ҳеч нарсани англатмас эди.

Лекин йигирма минутлардан сўнг Петров Куртга вагон тамбурида жиндай ҳимралган юпқа қоғоз тутқазди. Яна бир неча минутлардан кейин Курт тамбурда турган Петров олдидан ўз купесига қайтаётиб, ҳамма нарса жойида, дегандай ишора қилди.

Петров енгил тин олди.

Берлингача бўлган йўл азобида эслаб қолиши лозим бўлган узун устунлардаги икки рақамни Курт чалкаштириб юборганлигини шу пайтда уларнинг иккови ҳам билишмасди.

Бу рақамлар Берлиндан туриб Москва билан алоқа боғлаётган актив антифашист, радист — «музикачи» Шульц учун юборилган пароль эди...

В. КУДРЯВЦЕВ,
1-ранг капитани.
К. РАСПЕВИН,
«Правда»нинг махсус мухбири.

(Давоми бор)

(Боши газетамизнинг 8, 9 ва 11 июль сонларида).

ЖАСОРАТ ҲАЙКАЛИ

Пойтахтимиз аҳолиси зилзила кезлари ҳақиқатан ҳам жасорат кўрсатди.

Ана шу унутилмас кунларга атаб «Жасорат» ҳайкали қуришга қарор қилинган эди. Ҳайкалда кўпмиллатли Совет Иттифоқи халқларининг дўстлик, биродарлик ва ҳамкорлиги, оғир кунларда бир жон, бир тан бўлиб Тошкентни тиклаётганлиги акс эттирилиши лозим. Ҳозир бу жасорат ҳайкалига шаҳар ободонлаштириш бошқармаси конкурс эълон қилди. Ҳайкалнинг конкурсда танлаб олинган варианти Усмон Юсупов кўчаси билан Бўзсув оралиғидаги массивга қурилади. Ҳайкал ёнида ҳар доим сўнмас машъал ёниб туради.

ЎЙ БЕКАЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН

ЯНГИ ГАЗ ПЛИТАСИ

«Зангори олов» рўзғор ишларида жонга роҳат бўлиб қолди. Тутунсиз, қурумсиз бу арзон ёқилғи шаҳар ва қишлоқларимиз меҳнаткашларининг хонадонларига тобора кўпроқ кириб бормоқда. Уй бекалари юмушини осонлаштирмоқда.

Яқинда «Ташпромкоммунгаз»нинг бош мастери Леонид Абрамов қулай ва енгил кўчма газ плитасининг янги нусхасини яратди. Бош мастер яратган янги газ плитасининг вазни борйўғи саккиз килограмм келади. Уни бир ердан иккинчи ерга осонлик билан кўчириб юриш ёки саёҳатга чиққан вақтда бирга олиб кетиш мумкин.

Янги газ плитаси ўзбек миллий таомлари пишириш учун мўлжалланган бўлиб, ер ўчоқ вазифасини бажаради. Плита камфорасининг ҳажми оддий газ камфорасига қараганда тўрт-беш марта каттадир. Темир ўчоқ формасидаги газ ўчоқ камфорасига ўт ёқилганда аланга бутун қозон бағрини қоплаб, уни бир меёрда иситади. Газ плитада иккинчи камфора ҳам бўлиб, унда чой қайнатиш ва бошқа рўзғор юмушларини бажариш мумкин.

Кўчма газ плита табиий ва баллонли суюлтирилган газ билан ишлайди. Плита ҳар жиҳатдан ихчам ва қулай. У ўтга чидамли металлдан ишланиб, оҳрабо рангли бўёққа бўялган. Бош мастер Леонид Абрамов яратган янги кўчма газ плитаси ишлаб чиқариш учун қўйилди. Яқин вақт ичида шаҳар ва қишлоқ аҳолисига 10 мингта ана шундай газ плиталари етказиб берилади.

Суратда: янги кўчма газ плитасида ўзбек миллий таоми тайёрланмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИ ЖОВОНЛАРИГА

«Медицина китоблари — дала меҳнаткашларига!» Бу республика санитария маорифи уйи ходимларининг шиори!

Чиндан ҳам республика санитария маорифи уйи томонидан тайёрланган авторлар коллективларининг медицина темаларидаги китоб ва брошюраларидан бир нечтаси дала шийпонларидаги қироатхоналарга юборилди. Г. Матвеевнинг «Ёшлар гигиенаси», Р. Бугалтернинг «Қизлар гигиенаси», Д. Синельникованинг «Биринчи синфда биринчи йил» деган оммабоп брошюралари ҳам босилиб чиқди.

Санитария маорифи уйи медицина темаларида чиқарилган плакатларни ҳам колхоз ва совхозларга юборди. Шу кунларда медик олимлардан иборат лекторлар группаси колхозчилар ўртасида медицина-гигиена темаларида суҳбатлар ўтказмоқда.

БАХТЛИ БИЛЕТ

Яқинда ўйналган пул-буюм лотерея ўйини пойтахтимиздаги 13-мактабнинг 4-синф ўқувчиси Клара Турсуновага катта қувонч ҳадя этди. Қизча ёзги каникулга чиққан куни яхши умид билан бир неча лотерея билети сотиб олган экан.

Мен эрта билан ишга кетаётган эдим. Клара олдимга югуриб келиб:

— Ака, шу лотерея билетларимни текшириб беринг, — деб илтимос қилди. Қизчанинг қўлидаги билетларнинг номерларини ёзиб олдим-да:

— Сен билетларингни онангга бериб қўй. Бирор буюм чиқса, ишдан қайтишимда хабар қиламан — дедим.

Газетадан Кларанинг лотерея билетларини текширдим. 151—08290 серияли билетга «Москвич» енгил машина ютганидан севинчим ичимга сиғмай кетди.

Бу хушхабарни шу заҳотиёқ Клараларр хонадонига етказдим.

Х. ТЎРАЕВ.

БАМИСОЛИ ШАҲАР

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози тобора гўзаллашиб боряпти. Бу ерни район маркази ёки бамисоли шаҳарча дейсиз. Бешта магазин, янги типовой чойхона, сартарошхона, касалхона, қўша-қўша мактаб колхозчилар измида. Колхоз правлениеси меҳнаткашларга янада қулай бўлсин деб ҳаммом қураяпти, икки қаватли клуб қад кўтаряпти, йўллар текисланиб, тош-шағал ётқизилмоқда, асфальтланяпти.

Т. ТИМЕРЗИЯНОВ,
З. ТИМЕРЗИЯНОВ,
З. ЗАКИЕВ.

ТОШКЕНТ заргарлик фабрикаси маҳсулотларига харидорлар ўртасида талаб катта. Фабрикада олтин, кумуш ва оддий металлдан ясалган 40 номдаги ҳар хил безак буюмлари ишлаб чиқарилади. Яқинда корхона ишлаб чиқарган безак буюмларининг махсус бир партияси Монреалга — жаҳон виставкасига юборилди. Суратда: сараловчи Нури Абдурашидова иш устида.

Г. Пуи фотоси. (ЎзТАГ.)

ФЕЛЬЕТОН

БУРЯКОВСКИЙ УЙ СОТДИ

Хаёл! Икки бармоғини пешанасига тираб, ярим энгашиб ўтирган Алексей Константинович Буряковскийни Сергели райони осмонида учириб юрарди. Жиловсиз хаёл гоҳо уни суянчиғи тепасига «уй-жойдан фойдаланиш конторасн бошлиғининг ўрни» деб ёзилган стулга оҳиста ўтқазиб кетар, гоҳо осмоннинг еттинчи қаватига олиб чиқиб, бирдан ташлаб юбормоқчи бўларди. Алексей Буряковский ҳаргал осмонга кўтарилаётганида дод солгиси, кимлардандир ёрдам сўрагиси келарди-ю, лекин овози чиқмасди, томоғига бир нарса тиқилгандек бўларди. Шундай қилиб у навбатдаги пастга тушишларнинг бирида пайт пойлаб, жонжаҳди билан ўзини стулга урди.

Мана, Алексейнинг жонига оро кирган уй-жойдан фойдаланиш конторасн бошлиғининг стули. У стулдан тушиб кетишидан қўрқибми, қўлини суянчиғи орқасидан ўтказган ҳолда ярим қучоқлаб, шипда арғумчоқ тушаётган ўргумчак боласини томоша қилиб ўтирибди. Ташқарида эса янги бошлиқни муборакбод этиш учун йиғилган одамларнинг ғала-ғовури. Ҳар ким бошлиқни ўзича таърифлаб кўрарди.

— Бошлиқ уйдан фойдаланишда жуда эпчил деб эшитдим, шу тўғримикин?

— О... о, эпчил бўлганда қандай. Уч-тўрт хонали уйлар унинг учун гугурт қутичасидек гап. Сотаётганида ҳатто барака қилиб ҳам ўтирмайди.

— Эй, оғзингизга шакар-ей, худди мен қидирган одамнинг ўзи экан-ку.

— Менга қаранглар,— деди шунда бир чеккада турган кексароқ киши,— подадан олдин бундай чанг чиқариш ярамайди. Янги бошлиқ ҳам «бебарака уй сотаман» деб бу амалга ўтирмагандир. Олдин бир кириб авзойини олайликчи...

Алексей Ходирев исмли киши бошлиқ кабинети эшигини қияроқ очиб, бошини ичкарига суқиб рухсат сўраган эди. Алексей Буряковскийнинг назарида биров: «у ерда нима қилиб ўтирибсан» деяётгандек чўчиб эшикка қаради.

— Мумкинми,— қайта сўради Алексей Семёнович.

— Эшитаман, қулоғим сизда,— жавоб берди Алексей Константинович.

— Уй сотармишсиз деб, эшитиб келдик.

— Марҳамат, нечта уй керак?

— Қараймиз-да, арзонроқ бўлса, харидорлар сероб.

— Уч хоналиги, 250 сўм бўлади. Шуни ҳам айтиб қўяй, бу районда мендан бошқа арзон уй сотадиган кишини тополмайсиз. Шунинг учун гапни калта қилинг-у пулни чиқара беринг.

— Шунчалик ҳиммат қилаётганингиз учун раҳмат. Лекин сал арзонроқ бўлармикин, девдим-да.

— Хўш, қанча бермоқчи бўляпсиз?

— Мен 150 сўм берсам, девдим.

— Эй, омон бўлинг, ҳали 150 сўм билан уч хонали уйга харидор бўлиб юрибсизми? 180 сўмга талабгор чиққанда ҳам берганим йўқ.

Ходирев энди совдамиз пишмас экан дегандек, эшик томон йўл олган эди, Алексей Константинович ўрнидан сапчиб турди-да, унинг йўлини тўсди:

— Қўлингизни беринг, эрта билан 200 сўмга ҳам берганим йўқ эди. Келинг, ўша бермаган баҳойим ўзимизники экансиз.

Алексей тортма ичидан ипга терилган бир шода калитлардан бирини танлаб чиқарди-да, харидор олдига ташлади:

— Мана, шу бугуноқ кўчиб келаверинг, ўзиям уймисан уй-да.

Алексей Ходирев ҳам бўш келмади. У Буряковскийнинг қўлини ҳар силтаганда атиги бир сўмдан қўшар эди. Бир неча бор баракадан кейин 15-уйдаги 3 квартирали уйнинг савдоси 200 сўмга келиб тинди. А. Ходирев ҳозирча нақд 150 сўм берадиган, 50 сўмини кейин ташлаб кетадиган бўлди. Алексей Буряковский эса пулни санамай стол тортмасига солиб қўйди-да, эшикда навбат кутиб турган иккинчи харидорни чақирди:

— Следующий...

Хонада «Ташпромторг»га қарашли 5-магазин сотувчиси Татьяна Кондрашова исмли аёл пайдо бўлди. Алексей Буряковский уни яқинроқ келиб ўтиришга таклиф қилар экан:

— Неча хоналигидан истайсиз,— сўради ундан.

— Алексей Константинович! Биласизми, уй-жойдан фойдаланиш конторасининг бошлиғи бўлганингизни эшитиб, суюнганимдан теримга сиғмай кетдим. Узукка кўз қўйгандек стулга шундай ярашибсизки...— Аёл яна алланималар деб чийиллаётган эди, Буряковский унинг сўзини бўлди:

— Гапни бас қилинг, хўш нима демоқчисиз? Стулга ярашдимми, ярашмаддимми сизга фарқи йўқ. Барибир уйнинг баҳоси камаймайди.

— Майли, қанча бўлса ҳам кучимиз етади. Мен шунчаки гапнинг сирасини айтдим-да. Мана бу 100 сўм. Қолганини бугунми, эртами ташлаб кетарман,—аёл қоғозга ўралган пулни Буряковский столига қўяр экан,— икки хоналикми, уч хоналикми ишқилиб ванналигидан бўлсин. Буёғи инсоф ўзингизга...— деди.

Алексей Буряковский чийиллаб турган аёлнинг овозини 35-уйдаги 7-квартира калити билан ўчирди-да, уни эшиккача кузатиб, навбат кутиб турган учинчи харидор—Мария Федоровани чақиради.

— Следующий!

Афсуски у билан энди савдони пишириб борбарака қиламан деб турганида, кимнингдир «встать, суд идет» деган овози, унинг хаёлини қочириб, беихтиёр ўрнидан сакраб туришга мажбур қилади.

Ҳа, суд ўзи устидан ҳукм чиқаришга кириб кетганида, Алексей Константинович Буряковский қилмишларини кўз олдидан ўтказиб, хаёл дарёсига шўнғиб кетган эди. Мана энди, унинг кўзлари очилди, хаёл суришга қўл тегмайдиган жойга жўнатилди.

А. ШАЙХОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси. 18.00 — Телевизион янгиликлар. 18.20 — Етмиш икки ҳунар (ўсмирлар учун). 19.00 — Ғаллакорларнинг меҳнат рапортлари. 19.20 — Концерт (бадиий ҳаваскорлар ижросида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 — Болтиқ денгизи — тинчлик денгизи бўлмоғи керак. 21.20 — Музикали маян. 21.30 — «Ленин мактаби саркардаси». Фабрициус (Рига кўрсатади). 22.00 — Футбол. «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Тбилиси). 23.45 — Москвада Қирғизистон ССР ҳафталиги.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси. 18.00 — Болалар учун эшиттириш. 18.20 — Кинокамера билан жаҳон бўйлаб. 19.25 — Телевизион янгиликлар. 19.35 — Венгер балети солистлари.

Ўзбек тилида: 20.00 — Ветеранлар (кинофильм). 20.20 — Телевизион янгиликлар. 20.30 — СССР халқлари спартакиадаси кундалиги. 20.50 — Классик куйлардан концерт. 21.30 — Кочубей (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси. 18.00 — Енс ва Петрушка ҳақида эртак (болалар учун кинофильм). 18.45 — Қамиш (илмий-оммабоп фильм). 18.55 — Кинофильмлар. 19.40 — Бразилия куйлари. 20.50 — Оператор Кипснинг янги саргузаштлари (катталар учун мультфильм). 21.10 — Катта болалар (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/VII да ёзги бинода Катта концерт, қишки бинода Момо ер, 13/VII да Ёшлинда берган кўнгил (ёзги бинода).

«ПОЛИТОТДЕЛ»
КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА
13 июль
кеч соат 7 да
Совет Иттифоқи биринчилиги учун «А» класс командалари ўртасида

ФУТБОЛ

«Уралмаш» (Свердловск) — «Политотдел» командалари учрашадилар.

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети Оққўрғон районидаги Войтинцев номли колхоз раиси **Сафар БУРИЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан унинг оиласига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Редактор ўринбосари
Ф. УСМОНОВА.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 05481.
Индекс 64970
А. 1699.